

Consell Comarcal
del Ripollès

PLA COMARCAL DE FOMENT DE LA LECTURA DEL RIPOLLÈS

6 de maig de 2025

Amb el suport de la Generalitat de Catalunya

LLEGIR,
AL CENTRE
DELS TEUS
PLANS.

ÍNDEX

1.	DIAGNÒSTIC DE L'ECOSISTEMA LECTOR DE LA COMARCA DEL RIPOLLÈS	3
1.1.-	Característiques poblacionals.....	3
1.2.-	Les biblioteques.....	4
1.3.-	Els centres educatius	6
1.4.-	Sector del llibre i mitjans de comunicació.....	8
1.5.-	El patrimoni cultural i les entitats culturals.....	9
1.6.-	El Consell Comarcal	10
1.7.-	Els municipis	10
1.8.-	Altres	11
1.9.-	Conclusions	11
2.	PROPOSTA DE PLA LECTOR DE LA COMARCA DEL RIPOLLÈS	13
2.1.-	Objectius.....	13
2.2.-	Línies de treball	13
2.3.-	Actors implicats	13
2.4.-	Accions	14
2.5.-	Governança del Pla.....	14
2.6.-	Calendari de desplegament del Pla	15
2.7.	Avaluació del Pla.....	15
	ANNEX I: LLISTAT ESCOLES DE LA COMARCA DEL RIPOLLÈS	17
	ANNEX II: FITXES DE LES ACCIONS.....	19

1. DIAGNÒSTIC DE L'ECOSISTEMA LECTOR DE LA COMARCA DEL RIPOLLÈS

S'ha analitzat l'ecosistema lector de la comarca del Ripollès a partir de les dades disponibles i dels resultats d'una enquesta dirigida a ajuntaments, escoles i biblioteques.

S'entén com a ecosistema lector el conjunt d'entitats, organismes i iniciatives que estan relacionades directament o indirectament amb la pràctica de la lectura i que en el seu conjunt, conformen els actors claus per a la promoció del gust lector.

S'han considerat com principals actors: les escoles i les biblioteques, les administracions locals, el sector del llibre (llibreries i editorials), i els mitjans de comunicació.

1.1.- Característiques poblacionals

El Ripollès és una comarca situada al nord de Catalunya, que el 2024 tenia una població de 25.826 habitants. La comarca està formada per 19 municipis.

Quadre 1. Població per municipis, 2024

Municipis	Població
Campdevàrol	3.250
Campelles	165
Camprodon	2.521
Gombrèn	197
Llanars	515
les Llosses	199
Molló	373
Ogassa	218
Pardines	161
Planoles	306
Queralbs	206
Ribes de Freser	1.846
Ripoll	10.773
Sant Joan de les Abadesses	3.373
Sant Pau de Segúries	722
Setcases	192
Toses	192
Vallfogona de Ripollès	222
Vilallonga de Ter	395
Total Comarca Ripollès	25.826

Font: Cens de Població 2024. Idescat

La població pel conjunt de la comarca està formada per 12.945 homes i 12.881 dones. Els municipis amb més població són Ripoll, Sant Joan de les Abadesses, Campdevàrol, Camprodon i Ribes de Freser. Els cinc municipis junts representen el 84,27% de la població de la comarca, tots ells amb més de 1.000 habitants, destacant Ripoll, la capital, amb 10.773 habitants. Entre 300 i 1.000 habitants, hi ha uns altres cinc municipis, que representen el 8,95% de la població de la comarca. Són: Sant Pau de Segúries, Llanars, Vilallonga de Ter, Molló, Planoles. Més petits de

300 habitants, hi ha nou municipis que tots junts representen el 6,79% del total dels habitants de la comarca.

El 75,3% dels habitants de la comarca han nascut a Catalunya, un percentatge una mica superior al del total de Catalunya (62,2%) i amb gairebé la meitat de la població que ha nascut a la mateixa comarca.

Un 23,23% de la població té 65 o més anys i només un 13,53% té 15 o menys anys. L'edat mitjana de la població de la comarca és superior en gairebé quatre anys a la del conjunt de Catalunya. 47,35 anys al Ripollès i 43,54 anys a Catalunya.

El nivell de formació assolit per la població de la comarca durant l'any 2022 es distribueix de la següent manera: un 32,46% de la població només té estudis de primera etapa d'educació secundària i similar (ESO), un 30,2% ha obtingut una educació superior (formació professional superior i/o universitària), un 21,57% ha aconseguit la segona etapa de l'educació secundària o similar, i un 15,76% només té un nivell d'educació primària o inferior. Aquest darrer percentatge significa aproximadament uns dos punts percentuals (1,78) de diferència amb el total de Catalunya amb més població d'estudis inferiors.

L'any 2022 la relació de la població amb l'activitat econòmica es pot observar al Quadre 2. Aquell any la taxa d'activitat era del 53,9% dos punts per sota del total de Catalunya. El desembre de 2024 la taxa d'atur era del 6,78%, per sota del total de Catalunya.

Quadre 2. Relació de la població amb l'activitat econòmica, 2022

Població ocupada	11.165
Població desocupada	899
Total població activa	12.064
Població pensionista d'invalidesa	602
Població pensionista de jubilació, prejubilació	6.168
Població estudiant	866
Població amb una altra situació d'inactivitat	2.453
Total població inactiva	10.089
Total	22.153

Font: Idescat.

1.2.- Les biblioteques

El 2018 hi havia 5 biblioteques públiques generals a les cinc poblacions més grans de la comarca. La biblioteca de Camprodon està considerada com una biblioteca pública PIL (Punt d'Informació de Lectura). També hi ha dos espais de lectura al municipi de Molló i recentment, a Sant Pau de Segúries.

Les biblioteques públiques estan ubicades a:

- Biblioteca Lambert Mata de Ripoll
- Biblioteca Municipal de Campdevàrol
- Biblioteca Municipal de Camprodon (PIL)
- Biblioteca Terra Baixa de Ribes de Freser
- Biblioteca Municipal Josep Picola de Sant Joan de les Abadesses

Són biblioteques molt actives en la promoció de la lectura, amb una tendència creixent en el nombre d'usuaris, tot i que experimenten una davallada en el nombre de visitants i una certa estabilització en el préstec de documents.

Totes les biblioteques han contestat el qüestionari sobre les seves activitats i necessitats. Com es pot comprovar a les seves pàgines web, totes elles organitzen múltiples activitats. A continuació es recullen les activitats més actuals:

- Biblioteca municipal de Campdevàrol:
 - Club Alicia, per infants de 8-9 anys, mensual
 - Llegir una aventura. Bimensual
 - Mowgli, per infants de 6-7 anys, mensual
 - Rònia, per infants de 10-11 anys, mensual
- Biblioteca municipal de Camprodon:
 - Club de lectura novel·la, cada dos mesos
 - Club de lectura narrativa clàssica, mensual
- Biblioteca Terra Baixa a Ribes de Freser:
 - Club de lectura narrativa per adults
- Biblioteca Lambert Mata a Ripoll:
 - Club lectura adults, cada dos mesos
 - Dickens, per infants, mensual
 - Lectura escoltada, novel·la, setmanal
 - Lindgren, per infants de 5e i 6e, setmanal
 - Rowling, per joves de 1e i 2on de ESO, mensual
- Biblioteca Joan Picola de Sant Joan de les Abadesses
 - Club de lectura per adults
 - Clubs de lectura per infants de 3 a 8 anys
 - Hora del conte a la tardor i hivern

Els clubs de lectura per a diverses edats i les activitats dirigides al públic infantil són les més nombroses. Totes les biblioteques públiques tenen clubs de lectura, tres de les quals per a tot tipus de públic i dues només per a públic adult. Gairebé totes tenen l'hora del conte en diferents temporades al llarg de l'any i algunes de forma més regular. Els clubs de lectura estan dirigits per personal professional extern, menys en alguns casos que és el mateix personal de la biblioteca que ofereix aquesta activitat. Així mateix, també s'organitzen clubs de lectura des d'una biblioteca per a un municipi proper que no té biblioteca, com el cas de Queralbs i Planoles.

Les biblioteques estan al centre de la xarxa local relacionada amb la lectura, totes elles tenen una relació estreta amb les escoles del municipi o més properes. En concret, organitzen visites, fan préstec de llibres, organitzen maletes viatgeres, o clubs de lectura, assessoren als centres escolars amb recomanacions o lots de llibres temàtics i van a les escoles a explicar contes.

Les activitats que organitzen les biblioteques són molt variades: es conviden autors, s'organitzen tardes de jocs i contes pels petits, s'organitzen certàmens de lectura, es presenten llibres, es fan conferències, recitals de poesia, commemoracions de naixements o morts d'autors, tastets gastronòmics i literaris i activitats durant l'estiu.

A més, col·laboren activament amb diverses entitats del municipi, com fundacions, residències, el CAP local, programes de televisió i Òmnium Cultural. També participen en iniciatives com el programa Lecxit, organitzen activitats com la bibliopiscina o sessions de contes a les escoles, i

ofereixen butlletins de novetats. Algunes d'aquestes biblioteques formen part de la xarxa CLER per a la promoció de la lectura.

Hi ha un ampli consens a reclamar més recursos per organitzar més clubs de lectura per a públic infantil i juvenil, perquè puguin respondre a la demanda i tenir continuïtat a mesura que els infants es fan grans. Per això fan falta més recursos econòmics i humans i formació especialitzada en narració i lectura en veu alta i en la direcció de clubs de lectura. En general, es demanen més recursos per organitzar més activitats de promoció de la lectura.

En les converses mantingudes amb les bibliotecàries sobresurt la problemàtica que les biblioteques només compten amb una persona, que és el cas de totes elles, menys en el cas de Ripoll, ja que limita molt l'activitat fora de la biblioteca i limita el seu ús per part de la població quan la persona de la biblioteca ha d'absentar-se per qualsevol motiu. D'altra banda, també es planteja la qüestió de la biblioteca de Ripoll que té un caràcter comarcal, però com que el personal depèn de l'Ajuntament de Ripoll té dificultats per assumir una funció més supramunicipal.

Una de les problemàtiques detectades és que tot i que la xarxa descentralitzada de biblioteques cobreix les poblacions més grans de la comarca, la cobertura de tot el territori, en especial de les poblacions més petites i allunyades, continua essent un repte, malgrat que, gràcies al préstec, també s'atenen les demandes de les persones que es desplacen des dels pobles més allunyats.

A la província de Girona no opera el servei de bibliobús que hi ha a altres indrets de la província de Barcelona.

1.3.- Els centres educatius

El sistema educatiu a la comarca està format per 27 centres, distribuïts en 11 municipis que cobreixen el conjunt d'ensenyaments obligatoris, no obligatoris i postobligatoris. Tres són de titularitat privada i la resta són públics, majoritàriament del Departament d'Educació i Formació Professional, amb una important presència dels centres municipals sobretot en les primeres etapes educatives. El llistat complet dels centres es detalla a l'Annex I.

Cal tenir en compte que només 5 escoles tenen més de 180 alumnes, la resta són petites escoles de les etapes d'educació infantil i primària en petites localitats.

Quadre 3. Centres educatius de la comarca per nivells educatius, titularitat i municipi.

Municipis	Educació infantil 1er cicle	Educació infantil 2n cicle	Educació Primària	Educació Secundària Obligatoria	Batxillerat	Educació Especial	Formació Professional	Música	Eports	Escoles d'Adults
CAMPDEVÀNOL	L	E	E							
CAMPRODON	L	E	E	E						
LLANARS		E	E							
OGASSA		E	E							
PLANOLES	E	E	E							
RIBES DE FRESER	L	E	E	E						

RIPOLL	E i 2 P	2 E i 2 C	2 E i 2 C	1 E i 1 C	E	2E	1E i 1P	L	E	E
SANT JOAN DE LES ABADESSES	L	E	E	E						
VALLFOGONA DE RIPOLLÈS	E	E	E							
SANT PAU DE SEGÚRIES	L	E	E							
VILALLONGA DE TER		E	E							
TOTAL	10	14	14	5	1	2	2	1	1	1
Nota: L (Públic-Corporacions locals), E (Públic-Departament d'educació i Formació Professional), P (Privat), C (Privat Concertat)										

Font: Departament Educació i Formació Professional.

Amb 12 centres educatius s'ha pogut aprofundir en la informació sobre les seves necessitats i activitats relacionades amb la lectura mitjançant un qüestionari enviat a tots.

De les dades recollides es dedueix que la major part dels centres disposen d'una biblioteca activa. Només 4 d'ells no tenen una biblioteca operativa. En la major part dels casos hi ha un professor al càrrec de la biblioteca amb una formació específica. En dos casos de petits centres és la mateixa directora la que es responsabilitza de la biblioteca i en general, en aquests casos, no tenen una formació específica. En pocs casos, no hi ha cap persona dedicada a la biblioteca.

La gran majoria dels centres educatius dediquen una hora setmanal a fer activitats a la biblioteca. Alguns centres hi dediquen més temps.

La gran majoria dels centres tenen una relació fluida amb la biblioteca més propera. Només tres centres manifesten no tenir-hi relació. Les activitats en general són de demanda de préstec de llibres i aparadors relacionats amb els temes que es tracten en els projectes del centre educatiu. També hi ha escoles que fan visites periòdiques amb diferents grups classe a les biblioteques i participen en algunes de les seves activitats, com l'hora del conte o altres. També hi ha casos que són les biblioteques que es desplacen al centre educatiu per fer-hi activitats relacionades amb la lectura.

La gran majoria dels centres tenen una biblioteca d'aula, que està a la mateixa aula o en els passadissos perquè els nois i noies puguin utilitzar els llibres. Només tres centres manifesten no tenir biblioteca d'aula. Els llibres de les biblioteques d'aula solen renovar-se segons els interessos dels projectes que es treballen, especialment en els més petits.

Les activitats de foment de la lectura organitzades als centres educatius són nombroses i molt diverses. En el cas dels petits centres agrupats en una ZER (Zona Escolar Rural), és la mateixa ZER qui els dona suport en l'organització d'aquestes activitats.

Gairebé tots els centres educatius apliquen el Pla Lector, que promouen els Serveis Territorials d'Educació, amb molts casos amb una dedicació d'uns 30 minuts diaris. També l'hora de biblioteca és molt corrent, en la que un grup classe es desplaça a la biblioteca per a participar en activitats relacionades amb la lectura.

Una altra activitat habitual és l'organització de trobades amb autors a les aules o la lectura en veu alta de clàssics. També és freqüent la participació en tallers de poesia, certàmens i concursos literaris. En algunes escoles es duen a terme iniciatives com el "bibliopati", l'apadrinament lector, la lectura de notícies o de receptes, entre d'altres.

La majoria d'escoles participen en el seminari de biblioteca que organitza el Servei Educatiu Territorial. Respecte aquesta temàtica apareixen dues posicions, els que consideren que no cal més formació i els que agrairien formació més concreta i especialitzada, per exemple en assessorament per la tria de llibres, o sobre lectura en veu alta o dramatització de textos.

Les necessitats més expressades per part de les escoles fan referència a qüestions de pressupost i de personal, que permetin dedicar més temps a la biblioteca. També es destaca la necessitat de millorar els espais i els equipaments, així com rebre suport per a l'esporga del fons bibliogràfic.

Les demandes de millora tenen com a objectiu reforçar les accions que ja s'estan duent a terme i ampliar-ne l'àmbit amb més suport. Entre aquestes peticions hi ha la voluntat de rebre més visites d'autors, poder organitzar activitats extraescolars amb contingut lector, comptar amb més assessorament per part de les biblioteques en la selecció de llibres que serveixin com a font de coneixement —reduint així la dependència d'internet—, i disposar d'una oferta de llibres més atractiva i adequada per als joves segons la seva edat.

1.4.- Sector del llibre i mitjans de comunicació

Les llibreries són un altre dels agents clau de l'ecosistema lector. La seva capacitat per dinamitzar activitats des del propi espai té un impacte positiu en la creació i consolidació d'hàbits lectors. A la comarca s'han localitzat les següents llibreries i/o papereries:

- Campdevàrol
 - L'Espelt
- Camprodon
 - Anglada
 - Estanc Morer
- Ribes de Freser
 - L'Arcada
- Ripoll
 - La Lluerna
 - Paper i Tisora
 - Gràfic Paper
- Sant Joan de les Abadesses
 - Impremta Garriga

Les editorials, mitjançant la producció de llibres, també tenen un paper rellevant en la promoció de la lectura. A la comarca s'han identificat dues editorials, tot i que actualment tenen una activitat editorial reduïda.

- Om Serveis editorials a Ripoll
- Neurosi a Sant Joan de les Abadesses

Diversos autors locals publiquen en editorials de fora de la comarca o opten per l'autoedició a través de plataformes com Amazon.

Els mitjans de comunicació també són actors a tenir en compte en la promoció de la lectura. El setmanari *El Ripollès* i els suplementes comarcals d'altres diaris catalans actuen com a referents en la difusió de continguts i en la mobilització dels públics lectors.

Les xarxes socials constitueixen cada cop més una via de comunicació més efectiva sobretot entre la gent jove, i són utilitzades sovint per biblioteques, ajuntaments i escoles per donar a conèixer les seves activitats.

Les emissores radiofòniques i les televisions locals poden jugar un paper important per a crear opinió pública favorable a la lectura. Destaca Corisa Media Grup amb Ràdio Ripoll, la Televisió del Ripollès i el Ripollès digital.cat, la ràdio de Sant Joan de les Abadesses "La veu de Sant Joan", i Ripollès FM situada a Campdevànol. De fet s'hi fan activitats de recomanació de llibres i altres programes relacionats amb la literatura.

La recentment creada revista *Taga*, dedicada a la promoció de la cultura i la natura del Ripollès, també ha anunciat la incorporació de continguts literaris en els seus propers números.

1.5.- El patrimoni cultural i les entitats culturals

La comarca té un patrimoni cultural de gran interès que pot incorporar a les iniciatives culturals per promoure la lectura entre tots els públics. Caldrà tenir en compte els espais i museus relacionats amb el patrimoni cultural:

- Museu etnogràfic de Ripoll
- Centre d'interpretació del Monestir de Ripoll
- Scriptorium de Ripoll
- Farga Palau a Ripoll
- Molí gros i centre Pyrfer a Campdevànol
- Pinacoteca Coll i Bardolet a Campdevànol
- Museu miner i les mines de carbó d'Ogassa
- Museu del Comte Arnau a Gombrèn
- Museu del Monestir de Sant Joan de les Abadesses
- Ecomuseu El Molí Petit a Sant Joan de les Abadesses
- Museu Isaac Albéniz a Camprodon
- Espai cultural cal Marquès a Camprodon
- Espai Geganter de Ribes de Freser
- Espai Triadú i espai expositiu de les Centrals Hidroelèctriques a Ribes de Freser
- Associació d'Amics del Cinema de la Vall de Ribes
- Col·lectiu d'artesans de la Vall de Ribes
- La Cremallera, espai de creació i residències artístiques
- Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès

El Pla Educatiu d'Entorn 0-20 de Ripoll¹, identifica un mapa de recursos culturals i cívics que poden ser molt útils per sumar a una estratègia lectora en el territori.

¹ Document de diagnosi del Pla Educatiu d'Entorn 0-20. Ajuntament de la Comtal Vila de Ripoll.

1.6.- El Consell Comarcal

El Consell Comarcal organitza els Premis literaris infantils i juvenils Joan Triadú. Aquest certamen promou la creació literària entre els més joves de la comarca, des de 3r de primària a 2n de batxillerat, i porta el nom del pedagog, escriptor, crític literari i activista ribetà Joan Triadú i Font, mort el 30 de setembre de 2010. Hi ha un premi de narrativa i un de poesia per les diferents categories en funció del nivell educatiu dels joves. Es publiquen els premiats. Enguany ha tingut lloc el 34a edició dels Premis. Les escoles i biblioteques promouen la participació dels alumnes i lectors als premis.

El Consell Comarcal està preparant un Pla de promoció i defensa del català al Ripollès en el que es proposen una sèrie de mesures, moltes de les quals estan relacionades amb la lectura, que caldrà tenir en compte a l'hora de definir els eixos d'actuació del Pla Lector.

1.7.- Els municipis

Tots els ajuntaments de la comarca organitzen activitats diverses moltes de les quals estan relacionades amb la cultura i la literatura. A continuació, es destaquen algunes de les activitats identificades que poden servir com a referents per a la seva consolidació o per incorporar-hi una dimensió literària o relacionada amb la lectura:

- Campdevàrol
 - Certamen Literari
 - Projecte Pyrfer: Promoció de la forja catalana
 - Explicada de contes i recitals de poesia
 - Cantades de caramelles
- Camprodon
 - Activitats culturals a Cal Marquès: exposicions, memòria històrica
 - Programació de cinema al Casal
 - Concessió de la Vila del Llibre d'enguany
 - Trobades del club de lectura
 - Presentacions de llibres
 - Rutes literàries
 - Organització de festivals de música
 - Visites del bus MNACTEC
- Campelles
 - Presentacions de llibres
 - Programació de teatre i exposicions
- Gombrèn
 - Festa del Cavall
- Llanars
 - Festival de Música
- Molló
 - Festival FEMAP
- Ogassa
 - Exposicions
- Pardines
 - Xerrada: Història de les mines a les capçaleres
- Queralbs

- Presentacions de llibres
- Diada de Sant Jordi: Conta contes musicals
- Ribes de Freser
 - Jocs Florals
 - Programació de titelles, cinema, exposicions
 - Festival FLIC
- Ripoll
 - Dia Mundial de la Poesia
 - Jocs florals Comte Guifré
 - Programació de teatre i cinema
- Sant Joan de les Abadesses
 - Presentacions de llibres
 - Programació d'exposicions, teatre i cinema
- Sant Pau de Segúries
 - Exposicions fotogràfiques
 - Anades al teatre

1.8.- Altres

Cal considerar la Diputació de Girona com un altre actor important de l'ecosistema lector, gràcies al seu suport continu a les iniciatives locals.

En aquest sentit, el Servei de Biblioteques de la Diputació de Girona disposa de diverses línies de suport a les biblioteques de la demarcació, tant econòmiques com en recursos tècnics i materials, assessorament i formació que contribueixen a consolidar la xarxa de biblioteques de la comarca. Aquesta xarxa està connectada per una intranet i està en contacte permanent amb les biblioteques.

Així mateix, la Diputació de Girona ha aprovat recentment les bases reguladores de dues línies del Servei de Biblioteques adreçades a ajuntaments de la demarcació per donar suport a la millora dels equipaments de les biblioteques.

L'àrea d'Educació disposa de Programes Pedagògics dirigits al públic escolar per promoure el patrimoni cultural i natural de les terres de Girona. Així mateix, la mateixa àrea disposa de programes de suport a programes i projectes educatius dels centres educatius assequibles pels centres de la comarca. A més, la Xarxa territorial de les comarques Gironines de l'Aliança Educació 360 ofereix possibilitats d'organització d'activitats educatives de reforç en el marc lectiu i no lectiu.

1.9.- Conclusions

De l'anàlisi de la informació recopilada i les opinions dels principals actors es pot concloure que a la comarca del Ripollès hi ha un ecosistema lector actiu, amb molta activitat i mobilitzant actors públics i privats diversos que despleguen una àmplia gamma d'accions per a promoure la lectura entre la població.

Destaquen el compromís i les activitats dels centres educatius i les biblioteques com a principals actors organitzadors directes de les accions. Les administracions locals tenen un paper de suport

i al mateix temps són organitzadores d'activitats directament dirigides a promoure la cultura, la literatura i la promoció de la lectura.

En consonància amb les característiques de la comarca, cal ressaltar la reduïda dimensió dels principals actors, tant centres educatius, biblioteques i ajuntaments i per tant, disposen d'uns recursos humans i econòmics molt ajustats que constitueixen una de les principals limitacions per a poder incrementar les activitats a dur a terme i arribar a un públic més ampli. Des d'aquesta perspectiva, es posa de manifest la importància de coordinar i compartir recursos per tal d'aconseguir un major impacte.

Malgrat tot, hi ha un ample consens entre els actors sobre la importància del foment de la lectura i el seu impacte en l'activitat cultural i en la identitat territorial de la població. Hi ha una plena consciència de la relació directe entre el foment del gust lector i la promoció de la llengua catalana com a principal eix d'identitat territorial i per tant, la necessitat de la coordinació entre les dues iniciatives. Es comparteix la idoneïtat de la prioritat a la relació lectura i llengua en el moment actual de profundes transformacions socials, econòmiques, tecnològiques i polítiques globals.

El creuament entre les característiques territorials i poblacionals de la comarca i l'estat actual de l'ecosistema lector permet identificar alguns dels principals reptes que cal afrontar:

- Des d'un punt de vista territorial, l'elevada dispersió d'una part de la població planteja el repte de facilitar l'accés a la lectura a tothom, sigui quin sigui el seu lloc de residència. La importància del repte territorial és degut a la seva contribució a l'arrelament de la població al territori i a la lluita contra el despoblament rural.
- L'elevat envelliment de la població, juntament amb l'allargament de l'esperança de vida, planteja un repte important per a la promoció de la lectura entre el col·lectiu de persones adultes i grans. Aquest grup, que sovint presenta nivells d'estudis més baixos i, per tant, menys hàbits lectors, és cada cop més nombrós i cal afavorir-hi la lectura com a eina per al seu benestar i salut vital. De fet, moltes de les persones que actualment participen en activitats lectores ja es troben en situació de jubilació, fet que fa preveure un augment d'aquest col·lectiu en els pròxims anys.
- L'elevat nivell educatiu de la majoria de la població, amb un nivell d'estudis post-obligatoris, constitueix una important cantera per a promoure l'excel·lència del talent de la població de la comarca. La promoció de la lectura constitueix una palanca clau per a identificar i promoure el talent especialment entre les noves generacions. Atreure els més joves cap a la lectura des de les primeres edats i garantir-ne la continuïtat durant l'adolescència i la joventut és la millor estratègia per ampliar els indicadors lectors de tota la població, alhora que s'impulsa la creativitat i l'excel·lència del talent.
- El paper de la llengua catalana com a eix clau per a la integració de la població nouvinguda constitueix un dels elements importants a tenir en compte en la promoció de la lectura.
- La coordinació entre els actors de l'ecosistema lector al voltant d'una estratègia compartida pot contribuir a maximitzar l'impacte dels recursos disponibles actualment i dels que s'hi destinin en el futur.

2. PROPOSTA DE PLA LECTOR DE LA COMARCA DEL RIPOLLÈS

El diagnòstic ha estat compartit amb els principals actors de l'ecosistema lector de la comarca, especialment amb els centres educatius i els serveis educatius, les biblioteques, els municipis i el equip tècnics del Consell Comarcal.

2.1.- Objectius

El Pla lector de la Comarca del Ripollès es proposa contribuir a la promoció del gust i dels hàbits lectors entre tota la població de la comarca com a contribució a la consolidació de l'ús de la llengua catalana i els valors culturals que potenciïn la identitat i la cohesió social del territori. Amb aquesta finalitat es proposen els següents objectius generals i específics:

Objectiu general: Incrementar els índexs de lectura a la comarca i incorporar la lectura a l'activitat cultural en el territori.

Objectius específics:

- Fer arribar el foment de la lectura a tot el territori com element d'identitat i de cohesió territorial i social.
- Integar el foment de la lectura en les estratègies per a consolidar l'aprenentatge i l'ús de la llengua catalana entre la població.
- Promoure la lectura per a desvetllar el talent narratiu de la població especialment entre el jovent.
- Coordinar l'ecosistema lector per potenciar els impactes de les accions que es duen a terme.

2.2.- Línies de treball

Es proposa desenvolupar els objectius assenyalats anteriorment mitjançant accions agrupades en diferents línies de treball prioritàries:

- Línia I. Cobertura territorial de les activitats de promoció de la lectura. Aquesta línia pretén estendre les activitats lectores a tot el territori com element d'arrelament de la població i de lluita contra el despoblament.
- Línia II. Potenciació de nous públics lectors per situar la lectura com un element clau de l'activitat cultural.
- Línia III. Coordinació transversal de l'ecosistema lector fomentant el treball en xarxa entre els principals actors per augmentar el seu impacte en el territori.

2.3.- Actors implicats

Per promoure l'hàbit, la competència i el gust lector cal la participació de tot el teixit cultural i social del territori la qual cosa contribuirà a impulsar el sector cultural en la dinàmica social i econòmica del Ripollès.

La riquesa i la implicació actual dels diferents actors, tant públics com privats, en activitats relacionades amb la lectura constitueix la base per promoure un treball en xarxa i de forma coordinada, per potenciar els impactes de les accions que es duen a terme.

Tots els actors identificats en l'ecosistema lector de la comarca tenen una funció específica que contribueix a l'enriquiment del Pla:

- El Consell Comarcal, com a agent dinamitzador i coordinador del Pla.
- Les administracions locals, com a principals agents promotors i gestors del Pla.
- Els centres educatius dels diferents nivells i els serveis educatius de la comarca en la seva funció d'aprenentatge de la lectura, de la comprensió lectora i de la consolidació dels hàbits lectors per a les noves generacions.
- Les biblioteques, com a principal espai de realització de l'experiència lectora.
- Les llibreries i el sector del llibre, com a productors i proveïdors del suport material de la lectura: el llibre.
- Els mitjans locals de comunicació i les xarxes socials, com espais d'informació i difusió de l'interès de la lectura.
- Entitats culturals com a organitzadores d'activitats transversals que tenen impacte en l'hàbit lector.
- Les entitats relacionades amb el ric Patrimoni Cultural de la comarca, com a factor de motivació i interès per a interrelacionar la lectura amb la identitat col·lectiva.

Tots els actors haurien de ser considerats participants actius del Pla integrant una xarxa coordinada que treballés per a la consecució dels objectius consensuats del Pla.

2.4.- Accions

Per cada línia d'acció es proposen un conjunt d'accions per aconseguir els objectius marcats:

- Línia I: Dimensió territorial.
 - Acció A: Espais de lectura en pobles sense biblioteca.
- Línia II: Potenciació de nous públics lectors.
 - Acció B: Potenciació dels clubs de lectura infantils i juvenils a les biblioteques.
 - Acció C: Donar suport als centres educatius en les activitats de foment de la lectura.
 - Acció D: Promoure espais lectors als mitjans de comunicació locals i a les xarxes socials.
 - Acció E: Promoure activitats lectores relacionades amb el Patrimoni Cultural.
- Línia III: Coordinació de l'ecosistema lector.
 - Acció F: Promoure un Pacte comarcal per la Lectura.

A l'annex II es poden consultar els detalls dels continguts de cada acció.

2.5.- Governança del Pla

Per facilitar un dels objectius del Pla, que és coordinar els diferents actors implicats i fomentar el treball en xarxa, es proposa la creació d'un Pacte per la lectura de la comarca del Ripollès. Aquest pacte implicaria tots els actors de la comarca en el desplegament i seguiment del Pla.

El Pacte es reunirà en sessió plenària un cop a l'any amb la participació de tots els actors signataris per valorar el treball realitzat i establir el programa de treball per l'any següent.

El Consell Comarcal del Ripollès en serà el seu promotor, gestor i establirà els mecanismes de coordinació que consideri oportú.

El Consell Comarcal conjuntament amb els Ajuntaments duran a terme les accions necessàries per disposar dels recursos públics i/o privats que es requereixin per finançar les accions que es planifiquin anualment. Així mateix, també els centres educatius i les biblioteques utilitzaran els recursos que per aquesta temàtica tenen al seu abast.

2.6.- Calendari de desplegament del Pla

Es proposa una vigència de cinc anys per a la consecució dels objectius del Pla, període en el qual s'aniran desplegant les activitats previstes tenint en compte els recursos i capacitats que es puguin mobilitzar.

Una vegada consensuat el Pla Lector, es proposa posar en marxa l'acció F i signar el Pacte comarcal per la lectura abans de l'estiu del 2025. A partir de setembre es podrien iniciar la realització de les accions A, B, i C previstes.

Durant el resta de l'any 2025, es podria dur a terme els passos necessaris per a fer efectives les accions D i E i dur-les a terme a inicis de l'any 2026.

Durant el mes de desembre de 2025, es podria reunir el plenari del Pacte comarcal per la Lectura i avaluar les accions realitzades i planificar les activitats del 2026.

El mes de desembre de cada any, es podria reunir el Pacte per avaluar les accions de l'any i planificar les de l'any següent.

Segons la planificació que s'acordi, el conjunt de totes les línies de treball i accions podrien desplegar-se durant el cinc anys de durada del Pla.

Quadre 4. Cronograma de les activitats del Pla.

	2025								2026	2027	2028	2029	2030
	5	6	7	8	9	10	11	12					
Aprovació Pla													
Signatura Pacte													
Acció A													
Acció B													
Acció C													
Sessions Pacte													
Acció D													
Acció E													
Acció F													

2.7. Avaluació del Pla

Per tal d'assegurar el compliment dels objectius del Pla es proposen els següents indicadors de seguiment, resultat i impacte de les diferents accions que el componen:

Indicador	Responsabilitat
Nombre d'espais de lectura actius en municipis sense biblioteca	Consell Comarcal i Ajuntaments
Nombre de participants anuals en els clubs de lectura de les biblioteques per edat	Biblioteques
Nombre de sessions dels clubs de lectura de les biblioteques	Biblioteques
Nombre d'activitats de suport a la lectura als centres educatius	Centres educatius
Nombre d'espais relacionats amb la lectura en els mitjans de comunicació local	Consell Comarcal
Audiència dels programes relacionats amb la lectura en els mitjans de comunicació local	Consell Comarcal
Nombre d'impactes de les activitats realitzades en les xarxes socials	Tots els actors
Nombre d'activitats relacionades amb la lectura amb la participació d'entitats relacionades amb el Patrimoni cultural de la comarca.	Consell Comarcal
Nombre de participants en les activitats relacionades amb la lectura en les quals hi hagin col·laborat entitats relacionades amb el Patrimoni cultural	Consell Comarcal
Signatura del Pacte per la lectura	Consell Comarcal
Nombre de visitants anuals de les biblioteques de la comarca	Biblioteques
Nombre de préstecs de llibres de les biblioteques de la comarca	Biblioteques

S'establirà un mecanisme per recopilar la informació necessària per al càlcul dels indicadors proposats i s'elaborarà un informe anual amb els resultats que es presentarà a la reunió anual del Pacte.

ANNEX I: LLISTAT ESCOLES DE LA COMARCA DEL RIPOLLÈS

Denominació	Titularitat	Nom titularitat	Nom municipi	Estudis
Escola Pirineu	Públic	Generalitat	Campdevàrol	EINF2C EPRI
Escola Doctor Robert	Públic	Generalitat	Camprodon	EINF2C EPRI
Escola Les Moreres - ZER Vall de Ter	Públic	Generalitat	Llanars	EINF2C EPRI
Escola Núria Morer i Pi - ZER Comte Arnau	Públic	Generalitat	Planoles	EINF1C EINF2C EPRI
Escola Joan Maragall	Públic	Generalitat	Ripoll	EINF2C EPRI
Salesians Ripoll (concertada)	Privat	Ordes i Congregacions Catòlics	Ripoll	EINF1C EINF2C EPRI
Vedruna Ripoll (concertada)	Privat	Fundacions	Ripoll	EINF1C EINF2C EPRI ESO BATX
Escola de Vallfogona de Ripollès - ZER Comte Arnau	Públic	Generalitat	Vallfogona de Ripollès	EINF1C EINF2C EPRI
Escola Els Pinets - ZER Vall de Ter	Públic	Generalitat	Sant Pau de Segúries	EINF2C EPRI
Escola La Daina - ZER Vall de Ter	Públic	Generalitat	Vilallonga de Ter	EINF2C EPRI
Escola Tomàs Raguer	Públic	Generalitat	Ripoll	EINF2C EPRI
CEE Doctor Ramon Suriñach	Públic	Generalitat	Ripoll	EE

Escola L'Esquirol - ZER Vall de Ter	Públic	Generalitat	Ogassa	EINF2C EPRI
Llar d'infants El Barrufet	Públic	Corporacions Locals	Campdevàdol	EINF1C
Institut Abat Oliba	Públic	Generalitat	Ripoll	ESO BATX CFPM CFPS IFE PFI TEGM TEGS
Llar d'infants Municipal	Públic	Corporacions Locals	Camprodon	EINF1C
Llar d'infants Mare de Déu de Núria	Públic	Generalitat	Ripoll	EINF1C
Institut Germans Vila-Riera	Públic	Generalitat	Camprodon	ESO
Treball del Ripollès (fundació Eduard Soler)	Privat	Fundacions	Ripoll	CFPM CFPS ADULTS
CFA Ripollès	Públic	Generalitat	Ripoll	ADULTS
Esc. de Música Comarcal del Ripollès	Públic	Corporacions Locals	Ripoll	MUSE
Llar d'infants El Pinet Xic	Públic	Corporacions Locals	Sant Pau de Segúries	EINF1C
Llar d'infants El Molí Petit	Públic	Corporacions Locals	Sant Joan de les Abadesses	EINF1C
Llar d'infants de Vallfogona de Ripollès	Públic	Corporacions Locals	Vallfogona de Ripollès	EINF1C
Institut Escola Mestre Andreu	Públic	Generalitat	Sant Joan de les Abadesses	EINF2C EPRI ESO
Llar d'infants de Ribes de Freser	Públic	Corporacions Locals	Ribes de Freser	EINF1C
Institut Escola Vall de Ribes	Públic	Generalitat	Ribes de Freser	EINF2C EPRI ESO

ANNEX II: FITXES DE LES ACCIONS

Línia de Treball I: Dimensió territorial
Acció A: Espais de lectura en pobles sense biblioteca pública
Objectius: Fer arribar a tota la població activitats relacionades amb la lectura com a mitjà d'arrelament i identitat col·lectiva.
Destinataris: Els 14 municipis de la Comarca que no tenen biblioteca pública en el terme municipal
Responsabilitat: Responsable directe: Ajuntament del municipi Coordinació: Consell Comarcal
Activitats: Donar suport als espais de lectura ja existents en els municipis sense biblioteques de la xarxa pública. Identificar un nucli de persones interessades a organitzar activitats relacionades amb la lectura: club de lectura, presentació de llibres amb autors, recollida de la història de l'indret, promoció de la memòria històrica, organització de lectures en veu alta, etc. Allà on no hi hagi espais de lectura, acordar amb el municipi un espai obert on instal·lar un moble amb llibres sota la supervisió d'alguna persona de l'indret que voluntàriament tingui cura del servei. L'espai pot ser a l'aire lliure, en un lloc més protegit o en un local que tingui un horari ampli d'obertura. En els municipis en els que ja hi hagi aquest tipus d'instal·lacions, consolidar-les per garantir la seva continuïtat i la qualitat en la selecció i cura dels llibres. Organitzar activitats relacionades amb la lectura al municipi. Acordar els termes de la col·laboració amb la biblioteca pública més propera per garantir l'estabilitat i la qualitat de les activitats a realitzar. Estudiar els casos en els que sigui possible establir un programa d'extensió de la biblioteca més propera.
Recursos: Humans: Nucli de voluntaris del municipi. Materials: Instal·lació del moble i provisió dels llibres. Organització de les activitats a realitzar. Econòmics: Finançament per adquirir el moble i els llibres i per les activitats a organitzar. Possible col·laboració amb la Fundació Art&Paraula que promou aquest tipus d'activitats. https://artiparaula.com/paratges-literaris/
Avaluació: Indicadors: Nombre de municipis implicats Nombre d'activitats organitzades
Comunicació: Incorporació en el web del Consell la referència als municipis participants en aquesta acció i incorporar a l'agenda comarcal les activitats que s'hi realitzin. Acord amb els mitjans de comunicació locals per donar visibilitat a l'acció entrevistant o donant a conèixer els indrets que participen a l'acció. Informar de l'acció a la memòria del Pacte.

Línia de Treball II: Potenciació de nous públics lectors
Acció B: Potenciació dels clubs de lectura infantils i juvenils a les biblioteques
Objectius: Ampliar el nombre de clubs i assegurar la continuïtat dels existents.
Destinataris: Infants i joves de 7 a 18 anys
Responsabilitat: Responsable directe: Les biblioteques Coordinació: Consell Comarcal
Activitats: Donar continuïtat als clubs existents, ampliar amb més grups o crear-ne de nous. Planificar les activitats associades als clubs de lectura.
Recursos: Humans: Mediadors/es literaris per conduir els clubs. Materials: Organització de les activitats a realitzar. Econòmics: Finançament per la contractació de professionals per les activitats a organitzar i la seva gestió. Possibilitat de fer un encàrrec múltiple per diverses biblioteques a través del Consell Comarcal i compartir les activitats a realitzar.
Avaluació: Indicadors: Nombre de participants anuals en els clubs de lectura de les biblioteques per edat Nombre de sessions dels clubs de lectura de les biblioteques
Comunicació: Incorporar a l'agenda comarcal les activitats que es realitzen en els clubs de lectura. Acord amb els mitjans de comunicació locals per donar visibilitat a l'acció entrevistant als joves que participen en els clubs o donant a conèixer les seves activitats. Informar de l'acció en la memòria del pacte.

Línia de Treball II: Potenciació de nous públics lectors
Acció C: Donar suport als centres educatius en les activitats de foment de la lectura.
Objectius: Reforçar les activitats de lectura dels centres educatius oferint eines pràctiques per dinamitzar els seus espais de lectura.
Destinataris: Els centres educatius de la comarca
Responsabilitat: Responsable directe: Els centres educatius en col·laboració amb el Serveis Educatius de la comarca i les biblioteques públiques Coordinació: Consell Comarcal
Activitats: Arribar a acords amb les biblioteques properes a les escoles per donar suport a la gestió de la biblioteca escolar i a les activitats de foment de la lectura.

<p>Oferir als centres educatius, en col·laboració amb el seminari de biblioteques del Servei Educatiu de la comarca, la realització d'unes sessions de treball en les mateixes escoles per entrenar els professors a dinamitzar els espais i les accions de lectura de les escoles.</p> <p>Organitzar activitats de foment de la lectura al centre educatiu en col·laboració amb les AFA: visites d'autors, petits espectacles, concursos, ...</p> <p>Organitzar activitats extraescolars atractives relacionades amb la lectura en col·laboració amb les AFA.</p>
<p>Recursos:</p> <p>Humans: Mediadors/es literaris per a conduir les sessions de treball.</p> <p>Materials: Organització de les activitats a realitzar.</p> <p>Econòmics: Finançament per la contractació professionals i activitats.</p> <p>Possibilitat de fer un encàrrec múltiple per diverses escoles a través del Consell Comarcal.</p>
<p>Avaluació:</p> <p>Indicadors:</p> <p>Nombre d'activitats de suport a la lectura a les escoles</p>
<p>Comunicació:</p> <p>Informar de l'acció en la memòria del Pacte</p>

<p>Línia de Treball II:</p> <p>Potenciació de nous públics lectors</p>
<p>Acció D:</p> <p>Promoure espais lectors en els mitjans de comunicació locals i a les xarxes socials.</p>
<p>Objectius:</p> <p>Promoure la difusió de les activitats i posar en valor el que s'està fent per promoure una cultura lectora entre la població.</p>
<p>Destinataris:</p> <p>Directes: els mitjans locals de comunicació (premsa, radio i TV) i les xarxes socials.</p> <p>Indirectes: tota la població de la comarca</p>
<p>Responsabilitat:</p> <p>Responsable directe: Els mitjans locals de comunicació.</p> <p>Coordinació: Consell Comarcal</p>
<p>Activitats:</p> <p>Arribar a acords amb la premsa, ràdio i TV locals estendre la promoció de la cultura lectora a la comarca.</p> <p>Informació de les activitats</p> <p>Entrevistes amb els membres dels clubs de lectura</p> <p>Programes d'entrevistes i debats amb la participació dels participants en clubs de lectura</p> <p>Ressenyes o comentaris sobre llibres relacionats amb la comarca</p> <p>Difusió a través de les xarxes socials</p>
<p>Recursos:</p> <p>Humans: Gestions amb els mitjans, professionals de la comunicació i de les xarxes socials.</p> <p>Materials: Elements de producció gràfica, sonora o imatge.</p> <p>Econòmics: Possibilitat d'esponsorització d'alguns dels programes.</p>
<p>Avaluació:</p> <p>Indicadors:</p> <p>Nombre d'espais relacionats amb la lectura en els mitjans de comunicació local</p> <p>Audiència dels programes relacionats amb la lectura en els mitjans de comunicació local</p>
<p>Comunicació:</p> <p>Informar de l'acció en la memòria del Pacte</p>

Línia de Treball II: Potenciació de nous públics lectors
Acció E: Promoure activitats lectores relacionades amb el Patrimoni cultural.
Objectius: Promoure accions literàries en les activitats relacionades amb el Patrimoni cultural de la comarca.
Destinataris: Tota la població de la comarca i visitants
Responsabilitat: Responsable directe: les entitats del Patrimoni cultural. Coordinació: Consell Comarcal
Activitats: Organitzar activitats entorn de les llegendes de la comarca (passejades, narracions, presentació de llibres, debats, conferències...) Organitzar activitats per posar en valor el coneixement sobre el Patrimoni cultural de la comarca en col·laboració entre les entitats del Patrimoni Cultural, les biblioteques i els ajuntaments.
Recursos: Humans: gestions amb les entitats del Patrimoni Cultural. Materials: recursos tècnics per l'organització de les activitats Econòmics: finançament per la contractació de professionals i per les activitats a organitzar. Possibilitat d'esponsorització d'alguns dels programes.
Avaluació: Indicadors: Nombre d'activitats relacionades amb la lectura amb la participació d'entitats relacionades amb el Patrimoni cultural de la comarca. Participants en les activitats relacionades amb la lectura en les quals hagin col·laborat entitats relacionades amb el Patrimoni cultural.
Comunicació: Incorporar a l'agenda comarcal les activitats que es realitzin. Acord amb els mitjans de comunicació locals per donar visibilitat a l'acció entrevistant els organitzadors o donant a conèixer les seves històries. Informar de l'acció en la memòria del Pacte

Línia de Treball III: Coordinació de l'ecosistema lector.
Acció F: Promoure un Pacte comarcal per la Lectura.
Objectius: El Pacte té com a objectiu implicar tots els actors de la comarca en el desplegament i seguiment del Pla.
Destinataris: Tots els actors actius en la promoció de la lectura, principalment ajuntaments, centres educatius, biblioteques, llibreries i editorials, mitjans de comunicació, entitats culturals i del patrimoni cultural de la comarca.
Responsabilitat: Responsable directe: Consell comarcal.
Activitats:

El Pacte es reunirà en sessió plenària un cop a l'any amb la participació de tots els actors signataris per valorar el treball realitzat i establir el programa de treball per l'any següent.

Recursos:

Humans: Els tècnics responsables de cada entitat.

Materials: Elaboració i difusió d'informes

Econòmics: El Consell Comarcal conjuntament amb els Ajuntaments duran a terme les accions necessàries per a disposar dels recursos públics i/o privats que es requereixin per a finançar les accions que es planifiquin anualment. Així mateix també els centres educatius i les biblioteques utilitzaran els recursos que per aquesta temàtica tenen al seu abast.

Avaluació:

Indicadors:

L'aprovació del Pla

Comunicació:

Donar a conèixer als mitjans locals la signatura del Pla.

Posar el Pla en la pàgina web del Consell.